

افراط و تفریط‌های تربیتی و آسیب‌های جسمی و روانی:

از کودک سالاری به کودک آزاری

فرزندسالاری زمانی رخ می‌دهد که تمامی مسائل و امور خانواده بر محور فرزند باشد و تصمیم‌گیرنده اغلب مسائل زندگی، او باشد و به نوعی حرف و تصمیمات او در مقایسه با دیگر اعضای خانواده اولویت داشته باشد. دلیلش هم این است که اغلب پدر و مادرهای امروزی، در گذشته در خانواده‌هایی با سیستم «مادر سالارانه» یا «پدر سالارانه» بزرگ شده و در تمامی ابعاد زندگی‌شان با محدودیت‌هایی از سوی والدین روبه‌رو بوده‌اند.

آذر فخری، روزنامه‌نگار

خونسردی تمام پرسیدم رادمندان دست کجای خمی شده؟ او که محو نقاشی اش بود و داشت از آن لذت می‌برد، بی‌هوا جواب داد: مامانم با قاشق داغم کرده. بعد انگار از شنیدن صدای اعتراف و این افسانگاری تعجب کرده باشد، یک آن به خودش آمد و گفت: اه... نه... چیزی... دستم خورده به قاشقه داغ. درست است که رادمندان، بعضی مواقع به شدت غیر قابل کنترل می‌شود و حرف‌هایی می‌زند که مو بر تن آدم سیخ می‌شود. درست است که رادمندان در عمل، حاکم مطلق خانه است و همه دست به سینه او هستند، اما جاهایی که صبر و تحمل بزرگ‌تر هایش تمام می‌شود، تنها چاره کنترل او، رفتارهای خشونت‌آمیزی مثل داغ کردن دست است با قاشقی که روی اجاق داغ شده است و درست کردن زخمی که مدت‌ها طول می‌کشد خوب شود! اگر عفونت نکند و جایش هم تا آخر عمر می‌ماند، رادمندان نه تنها جای این داغ را روی دستش حمل می‌کند، که آن را درون قلبش هم دارد و تا دم مرگ، آن را به خاطر خواهد آورد.

فرزندسالاری یا عقده گشایی؟

خوب شکی نیست که ما یا خود رادمندان بوده‌ایم یا یکی دو تا از آن‌ها را داریم یا در همسایگی‌شان زندگی می‌کنیم. رادمندان، نمونه مثالی «فرزندسالاری» فراطی و لجام‌گسیخته است؛ پدر و مادر، تا آخرین نهایت آستانه تحمل‌شان، گوش به فرمان او هستند، و وقتی از این آستانه عبور می‌کنند، داستان فرزندسالاری، تبدیل به فرزندآزاری می‌شود.

داستان رادمندان را برای دکتر امامی تعریف می‌کنم. دکتر مهدی امامی، روان‌شناس می‌گوید بیاید اول درباره فرزندسالاری و چگونگی رخ‌دادنش صحبت کنیم و توضیح می‌دهد: فرزندسالاری زمانی رخ می‌دهد که تمامی مسائل و امور خانواده بر محور فرزند باشد و تصمیم‌گیرنده اغلب مسائل زندگی، او باشد و به نوعی

البته این یکی از عوامل بروز آسیب‌های اجتماعی جدید است. **فرزندسالاری یا والدین سالاری؟** باید توجه داشت برای تربیت فرزند نه «والدین سالاری» و نه «فرزند سالاری» مناسب است، بلکه والدین باید با تعادل و خردمندی خاصی فرزندشان را تربیت کنند. خانواده و فرزندانی جزو خانواده‌های خوب هستند که تعادل را رعایت کنند و از افراط و تفریط بپرهیزند. چون هر دو مورد فرزند یا والدین سالاری، باعث بروز نارسایی‌ها و مشکلاتی در روابط بین والدین و فرزند می‌شود.

دکتر مهدی امامی، چنین ادامه می‌دهد: «والدین سالاری» آثار منفی در روحیه فرزند می‌گذارد، زیرا فرزند با عدم اعتماد به نفس وارد جامعه می‌شود، آثار منفی «فرزند سالاری» هم این است که اعتماد به نفس کاذب در فرزند به وجود می‌آورد که همین مسئله سدی می‌شود در برابر موفقیت فرزند.

به هر حال نمی‌توان منکر نقش تربیتی والدین شد. والدین وظیفه مهم و پرمخاطره‌ای در تربیت فرزند خود دارند و باید با آگاهی و هوشیاری کامل و عهده‌این مسئولیت بزرگ‌برایند. پدر و مادرها باید روش‌ها و الگوهای تربیتی خود را تغییر دهند. از افراط و تفریط، محبت بیش از حد و خواسته‌های غیرعقلانی خودداری کنند تا بتوانند یک روش سالم و مناسب را در پرورش فرزند خود داشته باشند و دچار لغزش و مشکل نشوند. مهدی امامی پدیده فرزندسالاری از معضلاتی می‌داند که برخی خانواده‌ها با آن دست به گریبان هستند: محور قرار گرفتن فرزند در خانواده، مطابق میل او رفتار کردن و مشورت با فرزند در مورد تصمیمات و برنامه‌های خانوادگی باعث می‌شود کودک کن خود را بر بیابند و دچار تبعاتی در آینده شوند. امامی می‌گوید: فرزندسالاری، «ظلم» در حق کودکان است، خودخواهی، سلطه طلبی، غرور و تکبر و عدم مسئولیت‌پذیری از عواقب این پدیده است. بهادادن بیش از حد به فرزند باعث می‌شود آن‌ها نتوانند در آینده تعامل درستی با اطرافیان داشته باشند و روابط اجتماعی‌شان شدیداً آسیب‌دیده شود. این مشکل تربیتی واقع شود، بهتر است تصمیمات در خانواده و با مشارکت همه اعضا انجام شود و نظر فرد خاصی مخصوصاً فرزند به عقاید دیگران از حیطه خارج نشود. هم چنین باید تصمیم‌نهایی را والدین اتخاذ کنند.

غلبه آسان پروری بر تربیت

صالح قلی پور، روان‌شناس و مدرس دانشگاه با اشاره به سبک‌های مختلف فرزندپروری و ارتباط آن با تشکیل خانواده‌ای فرزند سالار، می‌گوید: در برخی خانواده‌ها سبک فرزندپروری مقتدرانه حاکم است که در آن کلیه امور و تصمیم‌ها بر رابطه با فرزند توسط والدین گرفته می‌شود و فرزند باید در تمامی کارها از والدین تبعیت کند، این روش نادرست است و اگر به صورت طولانی مدت ادامه یابد باعث از بین رفتن اعتماد می‌شود.

یکی دیگر از عوامل فرزندسالاری را می‌توان در نگرانی والدین نسبت به آینده فرزند دانست؛ تمام تلاش والدین بر این است که فرزندشان موفق شود و به اهداف خود برسد و در راهی که انتخاب کرده دچار سردرگمی و لغزش نشود. به همین دلیل مدام با او مدارا می‌کنند و هر آن چه که برای یک زندگی موفق و ایده‌آل نیاز است در اختیارش قرار می‌دهند و برای او فراهم می‌کنند.

دو دهه پیش، نوع تربیت با امروز تفاوت‌های بسیاری داشت. در آن زمان پدر و مادر فرزندشان خود را محدود می‌کردند، اما پدر و مادر امروزی، فرزند خود را در هر زمینه‌ای از آزادی گذارند و

به نفس فرزندانش می‌شود. قلی پور معتقد است در سبک فرزندپروری مقتدرانه، والدین برای فرزندانشان ارزشی قائل نمی‌شوند، در این سبک فرزندانشان قدرت انتخاب و تصمیم‌گیری ندارند و وقتی وارد جامعه می‌شوند سردرگم‌مانند و نمی‌توانند حقوق خود را بگیرند، بنابراین در زندگی اجتماعی موفق نخواهند بود و سختی‌های زیادی را تحمل خواهند کرد. اما یک افتادن از آن طرف با هم داریم؛ امروزه سبک «فرزندپروری آسان» بسیار رشد کرده، در این نوع روش والدین، فرزندانشان را به حال خود رها می‌کنند و تمامی نیازهای‌شان را بدون سوال و جواب بر طرف می‌سازند. در سبک فرزندپروری آسان، والدین احساس مسئولیتی نسبت به فرزندانشان ندارند و این روش در آینده به ضرر فرزندانشان خواهد بود؛ فردی که در خانواده‌ای فرزند سالار بزرگ شده در کارهای شخصی و در قبال جامعه احساس مسئولیت نخواهد کرد. زیرا فرزندسالاری باعث می‌شود به تمامی مطالبات و انتظارات فرزند در نظام خانواده پاسخ داده شود و گاهی این موضوع باعث بروز اختلالات رفتاری و عادت‌های غلط می‌شود که در آینده در فقدان والدین، باعث بروز چالش‌ها و هز ههای سنگینی برای فرزندانی می‌شود که در روزگاری تصمیم‌گیر اصلی خانواده بودند و والدین، در پشت سر آن‌ها حرکت می‌کردند.

فرزندآزاری، سوی مخوف فرزندپروری!

داستان جای زخم رادمندان، این رئیس و حاکم مطلق خانواده، یادتان مانده؟ رادمندان در زندگی هر چه که خواسته داشته، تمام خواسته‌هایش بی‌چون و چرا برآورده شده و هنوز هم می‌شود، اما حالا که دارد بزرگ‌تر می‌شود، به مدرسه می‌رود و وارد اجتماع می‌شود، مشکلات یکی یکی خود را نشان می‌دهند؛ او غیر قابل کنترل، خودکامه و افسارگسیخته است. هیچ ارزش و احترامی به خواست و نیاز دیگران قائل نیست. به هیچ کس از بزرگ و کوچک احترام نمی‌گذارد و این را حق طبیعی خود می‌داند هر کاری که دلش خواست بکند و هر حرفی که خواست بگوید. چنین رفتاری در داخل خانه تا حدودی قابل تحمل است، اما در بیرون از خانه، در کوچه و خیابان و در جمع فامیل، و در واقع در میان مردمان قضاوت‌گری که همشهری‌ها، همسایه‌ها و فامیل‌های ما هستند، این رفتار تحمل نمی‌شود که هیچ، والدین هم به یادانتقاص قضاوت گرفته می‌شوند. و این باز خورد، برای پدر و به خصوص مادر رادمندان، اصلاً قابل تحمل نیست. مادر رادمندان، وقتی از پسرش حرف می‌زند، او را بهترین بچه دنیا می‌داند، اما در برابر قضاوت‌ها و تذکرات دیگران، البته این خود رادمندان است که مقصر است و باید تنبیه شود؛ پس قاشق روی اجاق داغ می‌شود! اکثر مجازات‌های فرزندسالاری، کودک است که حاکم و سالار خانواده است و ظاهر او در خانه حکومت می‌کند، اما مورد رادمندان نشان می‌دهد که در پشت پرده کودک سالاری، ماجرا آن‌چنان هم که انتظار می‌رود، خوشایند نیست! شکنجه و آزار کودک‌ها هم از دید قانون گذاران پنهان نیست اما جامعه به این پدیده شوم بی‌تفاوت است و این مسأله هنوز به شکل جدی مورد پیگیری قانونی قرار نگرفته است، هم چنان که اگر والدین فرزند خود را به قتل برسانند مجازاتی ندارند. تا زمانی که حقوق کودک در کشور ما به رسمیت شناخته نشود و مرجع قانونی برای رسیدگی به مشکلات کودک‌ها وجود نداشته باشد نمی‌توان به راه حل‌های مبارزه با این معضل اجتماعی امیدوار بود حتی روز جهانی کودک نیز در کشور ما شعاری بیش نیست.

اخبار اجتماعی

لزوم توجه به مشکلات پایتخت در فصل سرما

حجت نظری عضو شورای شهر تهران مشکلات شهر تهران را چنین برشمرد: - بارندگی‌ها و سرما در پایتخت آغاز شده و لازم است مدیریت شهری، آمادگی بیشتری در برابر اتفاقات احتمالی داشته باشد. از این‌رو از معاونت حمل‌ونقل و ترافیک شهرداری تهران، معاونت خدمات شهری و شهرداری مناطق می‌خواهم که نسبت به شارژ مخازن شن و نمک (بارعایت احتیاط‌های لازم برای حفظ گیاهان) و دیگر امکاناتی که برای برف‌روبی در معابر لازم است سرعاً اقدام کنند؛ چرا که در برخی از مناطق هنوز اقدامی در این خصوص انجام نشده است. - نظری از سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهر تهران نیز خواست نسبت به هر سه موقع درختان اقدام کنند تا در صورت بارش برف، شاهد شکستگی و از بین رفتن درختان نباشیم و همچنین باید تدابیر اتخاذ شود تا از درختچه‌ها و گیاهان حساس در برابر سرما نیز به خوبی مراقبت شود.

- مسائل دیگری که در نیمه دوم سال و به خصوص در ایام بارندگی مشکلات زیادی را برای عابران پیاده ایجاد کرده است، مربوط به موزاییک پیاده‌روها، خط‌کشی‌های عابر پیاده، پله‌های مترو و پل‌های عابر پیاده است. متأسفانه سنگ فرش بسیاری از معابر فاقد زیرسازی لازم بوده و همین امر سبب می‌شود تا هنگام بارندگی، آب انباشته شده در زیر موزاییک‌ها با تردد عابران به روی شهروندان پاشیده شود که لازم است شهرداران مناطق فکری برای حل این مسأله کنند. وی خاطر نشان کرد: جنس رنگ استفاده شده در خط‌کشی‌های عابر پیاده نیز به گونه‌ای است که به هنگام بارندگی، باعث لیز خوردن عابران می‌شود و متأسفانه در برخی از پل‌های عابر پیاده نیز چنین مشکلی وجود داشته و از بین رفتن روکش پله‌ها سبب لیز شدن آن می‌شود. در برخی از ورودی‌های مترو نیز چنین مشکلی در سنگ پله‌ها وجود دارد که امیدوارم پیش از بروز مشکل حل شود.

استفاده از صندلی کودک در خودرو اجباری شد

سختگوی کمیسیون صنایع و معادن مجلس گفت در جلسه کمیسیون لایحه دولت درباره اجباری شدن استفاده از صندلی کودک برای سرنشینان عقب مورد بررسی قرار گرفت. طبق این مصوبه و رأی اکثریت اعضای کمیسیون، استفاده از صندلی کودک در صندلی عقب خودرو برای حفظ ایمنی بیشتر کودک‌ها اجباری شد.

ولی ملکی، با اشاره به جزئیات جلسه این کمیسیون، گفت: در جلسه امروز کمیسیون صنایع و معادن مجلس، لایحه دولت درباره اجباری شدن استفاده از صندلی کودک برای سرنشینان عقب مورد بررسی قرار گرفت. وی افزود: طبق مصوبه کمیسیون صنایع و معادن مجلس و رأی اکثریت اعضای کمیسیون، استفاده از صندلی کودک در صندلی عقب خودرو برای حفظ ایمنی بیشتر کودک‌ها اجباری شد. ولی ملکی اضافه کرد: مصوبه کمیسیون صنایع و معادن درباره اجباری شدن استفاده از صندلی کودک در خودرو، پس از تصویب اعضا، جهت بررسی در صحن مجلس، تقدیم هیئت‌تئسه پارلمان شد.

۱۲۰ پلیس پایتخت به لباس دوربین دار مجهز شدند

رییس پلیس تهران بزرگ از تجهیز یک سرکلانتری به لباس‌های دوربین‌دار خبر داد و گفت: تلاش می‌کنیم در طی یک سال تمام کلانتری‌ها و سرکلانتری‌ها مجهز به البسه دوربین‌دار شوند. سردار حسین رحیمی، درباره لباس‌های مجهز به نصب دوربین برای مأموران پلیس گفت: در حال حاضر ۱۲۰ لباس مجهز به دوربین در اختیار ما قرار گرفته و در تهران بزرگ نیز فقط سرکلانتری ۴ از لباس‌های مجهز به دوربین استفاده می‌کند.

رییس پلیس تهران بزرگ خاطر نشان کرد: تلاش می‌کنیم تا در مدت یک سال این ظرفیت را برای تمام نیروهای پلیس در تهران ایجاد کنیم و همه نیروهای کلانتری‌ها و سرکلانتری‌ها از لباس‌های دوربین‌دار برخوردار شوند.